

V. JURISPRUDENȚĂ CCR

• ABSTRACT

Further to the work carried out by the Constitutional Court, two decisions (exceptions/objections of unconstitutionality admitted) were published in February regarding: GO no. 121/1998 on the material liability of military personnel; Law for the modification and completion of art. 56¹ of GEO no. 57/2007 on the regime of protected natural areas, conservation of natural habitats, wild flora and fauna; Law no. 8/2006 on the establishment of the indemnity for pensioners of the public pension system, members of legally constituted and recognized unions of creators as legal persons of public utility.

NECONSTITUȚIONALITATE PARȚIALĂ - D.C.C. NR. 649/2022 (M. OF. NR. 103/07.02.2023): ART. 25, 27-43 ȘI 47 DIN O.G. NR. 121/1998 PRIVIND RĂSPUNDEREA MATERIALĂ A MILITARILOR

De Redacția Pro Lege

Decizia CCR	Actul normativ	Sumar
D.C.C. nr. 649/2022 (M. Of. nr. 103 din 07 februarie 2023)	Art. 25, art. 27-43 și art. 47 din Ordonanța Guvernului (O.G.) nr. 121/1998 privind răspunderea materială a militarilor	Neconstituționalitate

În M. Of. nr. 103 din 07 februarie 2023 s-a publicat Decizia Curții Constituționale nr. 649/2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 2, 14, 15, 16, 19, 20, 22, ale art. 23 alin. (3) și ale art. 25, 27-43 și 47 din O.G. nr. 121/1998 privind răspunderea materială a militarilor.

Obiectul excepției de neconstituționalitate

Art. 25, art. 27-43 și art. 47 din O.G. nr. 121/1998 privind răspunderea materială a militarilor

„Art. 25

(1) *Obligarea la plata despăgubirilor pentru pagubele produse sau a contravalorii bunurilor și serviciilor nedatorate, precum și obligarea la restituirea sumelor încasate fără drept se face prin decizie de imputare.*

(2) *Decizia de imputare se emite de către comandantul sau șeful unității a carei comisie a efectuat cercetarea administrativă și constituie titlu executoriu.*

(3) *În situațiile prevăzute la alin. (1), când în cauza este comandantul sau șeful unității, singur sau împreună cu alte persoane, decizia de imputare se emite de comandantul sau șeful eșalonului superior.*

(4) *Decizia de imputare se emite în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării procesului-verbal de cercetare administrativă la organul competent s-o emită și se comunica în termen de cel mult 15 zile celui obligat la plata.*

(5) *Decizia de imputare va fi temeinic motivată și va cuprinde obligatoriu termenul în care poate fi contestată și organul competent în soluționarea contestației.*

(6) *Proba temeiniciei și legalității deciziei de imputare trebuie efectuată de unitatea al carei comandant sau șef a emis-o.*

(...)

Art. 27

(1) *Sumele stabilite pentru acoperirea pagubelor produse instituțiilor publice prevăzute la art. 2 se rețin în rate lunare din solda sau salariu ori din alte drepturi bănești ale celor în cauza, în condițiile legii, începând cu prima solda sau salariu al acestora, de la data comunicării titlului executoriu.*

(2) *Ratele nu pot fi mai mari de o treime din solda lunară netă sau din salariul net, fără a se putea depăși, împreună cu celelalte rețineri, jumătate din aceste drepturi, cu excepția cazurilor în care prin lege se stabilește altfel.*(3) *Până la rămânerea definitivă a titlurilor executorii, sumele reținute în baza acestora se depun de către organul financiar al unității militare păgubite într-un cont separat, la banca sau la Casa de Economii și Consemnațiuni, la alegerea persoanei obligate la plata.*

Art. 28

Acoperirea pagubelor stabilite în condițiile prezentei ordonanțe se poate face și prin depunerea în natura a bunurilor ori de câte ori paguba nu este urmarea unei infracțiuni, în următoarele condiții:

- a) bunurile să fie identice și să corespundă calitativ;*
- b) să fie procurate cu acte legale;*
- c) să fie predate unității la care s-a constatat paguba.*

Art. 29

Comandantul sau șeful unității care a emis decizia de imputare ori al carei organ financiar a primit angajamentul de plata, precum și comandantul sau șeful eșalonului superior, atunci când constata că imputația este total sau parțial neîntemeiată ori nelegală, poate să o anuleze sau să o reducă, în termen de cel mult 3 ani, printr-o alta decizie, dacă

între timp nu s-a pronunțat o hotărâre asupra contestației făcute împotriva deciziei de imputare sau angajamentului de plata.

Art. 30

(1) Persoana care considera că imputarea sau reținerea a fost făcută fără temei sau cu încălcarea legii, precum și cea care, după ce a semnat un angajament de plata, constata că în realitate nu datorează, parțial sau total, suma pretinsă de unitate poate face contestație, în cel mult 30 de zile de la data comunicării sub semnătura a deciziei de imputare sau de la data semnării angajamentului de plata.

(2) Contestațiile se depun la unitatea care are în evidenta debitul și se soluționează de comandantul sau șeful care a emis decizia de imputare sau a carei comisie a efectuat cercetarea administrativă privind paguba pentru care s-a semnat angajamentul de plata.

(3) Verificarea temeiniciei contestației poate fi făcută de persoana prevăzută la alin. (2) sau de o comisie de soluționare a contestației, numita de aceasta, nefiind obligatoriu ca membrii comisiei să fi participat la efectuarea cercetării administrative.

(4) Hotărârea asupra contestației se pronunță în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării acesteia și se comunica în scris, în termen de cel mult 15 zile de la pronunțare, unității care are în evidenta debitul, precum și celui în cauză.

Art. 31

(1) Împotriva hotărârii pronunțate asupra contestației cel nemulțumit poate face plângere în cel mult 15 zile de la data comunicării hotărârii.

(2) Plângerea se depune la unitatea care are în evidenta debitul, iar aceasta este obligată să o înainteze comisiei de jurisdicție a imputațiilor în cel mult 5 zile de la înregistrare.

(3) Comisia de jurisdicție a imputațiilor soluționează plângerea în cel mult 60 de zile de la data înregistrării acesteia la comisie.

(4) Hotărârea comisiei de jurisdicție a imputațiilor se considera definitiva și se comunica unității care are în evidenta debitul, precum și celor în cauză, în cel mult 15 zile de la pronunțare.

Art. 32

(1) Comisiile de jurisdicție a imputațiilor se înființează, se organizează și funcționează pe baza ordinului conducătorilor instituțiilor publice prevăzute la art. 2, fiind formate de 3-7 membri.

(2) Aceste comisii funcționează în complete compuse din 3 membri, din care unul va fi în mod obligatoriu ofițer de justiție sau licențiat în științe juridice.

Art. 33

(1) Atunci când, din motive temeinice, nu s-a efectuat cercetarea administrativă sau nu s-a emis decizia de imputare în termenele prevăzute la art. 23 alin. (1), (2) și la art. 25 alin. (4), precum și în cazul în care decizia de imputare s-a emis împotriva altei persoane decât cea care a produs paguba ori pentru o paguba mai mica decât cea reală, comandantul sau șeful unității competent poate cere comisiei de jurisdicție a imputațiilor repunerea în termen. Cererea se face în cel mult 15 zile de la încetarea cauzei care a împiedicat efectuarea cercetării administrative sau emiterea deciziei de imputare ori de la data când comandantul

sau șeful unității competent a luat cunoștința că decizia de imputare s-a emis împotriva altei persoane decât cea care a produs paguba sau pentru o paguba mai mica decât cea reală.

(2) Comisia de jurisdicție a imputațiilor, judecând cererea de repunere în termen, o admite sau o respinge prin hotărâre, care este definitivă. Hotărârea se comunica în cel mult 15 zile de la pronunțare comandantului sau șefului unității care a solicitat repunerea în termen.

(3) Când s-a admis cererea de repunere în termen, termenele prevăzute la art. 23 alin. (1) și (2) și la art. 25 alin. (4) curg de la data înregistrării hotărârii la unitatea în cauză.

Art. 34

După expirarea termenelor prevăzute la art. 23 alin. (1) și (2) și la art. 25 alin. (4), paguba se imputa celor vinovați de neefectuarea cercetării administrative sau de neemiterea deciziei de imputare, cu excepția situațiilor în care s-a dispus repunerea în termen.

Art. 35

(1) Hotărârile definitive pot fi revizuite de organul care le-a pronunțat, la cererea militarilor interesați, a comandanților sau șefilor unităților ori a șefilor organelor de control financiar de gestiune, când au fost descoperite fapte ori acte noi care nu au putut fi prezentate până la data soluționării cauzei, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

(2) Cererea de revizuire se face în cel mult 30 de zile de la data când persoanele interesate au luat cunoștința de actele sau faptele care constituie motivul revizuirii și se depune la unitatea care are în evidența debitul. Unitatea este obligată să înainteze cererea de revizuire la organul competent să o soluționeze în cel mult 3 zile de la înregistrare.

(3) Hotărârea asupra cererii de revizuire se pronunță în cel mult 30 de zile de la data înregistrării acesteia la organul competent să o soluționeze și se comunica în cel mult 15 zile unității care are în evidența debitul și celor în cauză.

Art. 36

Dacă pentru paguba produsă s-au stabilit răspunderi materiale în sarcina mai multor persoane, de cererea introdusă de una dintre ele în exercitarea căilor de atac vor beneficia, potrivit cu ceea ce va rezulta privitor la situația fiecăreia, și persoanele care nu au făcut cerere.

Art. 37

La soluționarea contestațiilor și a cererilor de revizuire de către comandanți sau șefi de unitate ori de către comisiile de soluționare a contestațiilor, persoanele obligate la plata pot fi citate când ele solicita aceasta în mod expres, precum și în cazurile complexe.

Art. 38

(1) La soluționarea cauzelor de către comisia de jurisdicție a imputațiilor, persoanele obligate la plata vor fi citate.

(2) Soluționarea cauzelor se poate face atât la sediul comisiei de jurisdicție a imputațiilor, cât și la sediul unității păgubite.

(3) După deschiderea ședinței, președintele comisiei de jurisdicție a imputațiilor constata dacă sunt ori nu motive de recuzare cu privire la membrii completului, după care dispune citarea sau prezentarea rezumativă a documentelor din dosar și da cuvântul persoanelor în cauză prezente. Declarațiile acestora se consemnează separat, sub semnătura.

Pentru stabilirea adevărului, comisia de jurisdicție a imputațiilor va folosi toate mijloacele de proba admise de lege.

(4) Când persoanele citate nu se pot prezenta din motive temeinic justificate ori procedura nu a fost îndeplinită pentru termenul de judecată fixat sau din alte motive obiective, comisia de jurisdicție a imputațiilor amâna cauza pentru un nou termen, întocmind de fiecare dată o încheiere în care va preciza motivul amânării.

Art. 39

(1) Comandanții sau șefii unităților, comisiile de soluționare a contestațiilor, comisia de jurisdicție a imputațiilor, pronunțându-se asupra cauzelor, hotărăsc admiterea parțială sau totală, respingerea contestației, a plângerii sau a cererii de revizuire, după caz.

(2) Comisia de jurisdicție a imputațiilor, cu ocazia soluționării cauzelor, are dreptul să propună darea la scădere din evidenta contabilă a pagubelor pentru care nu se stabilește răspunderea materială potrivit prezentei ordonanțe.

Art. 40

Comandanții sau șefii unităților ori comisiile de soluționare a contestațiilor, plângerilor și cererilor de revizuire, la cererea celor în cauză și pentru motive întemeiate, pot hotărî suspendarea executării deciziei de imputare sau a angajamentului de plată, până la soluționarea cauzei.

Art. 41

Persoanele citate ca urmare a exercitării unei cai de atac prevăzute de prezenta ordonanță au dreptul la restituirea cheltuielilor de cazare și transport pe care le-au suportat pentru deplasarea lor în fața comandantului sau șefului unității ori a comisiei competente, în cazul în care au fost exonerate total sau parțial de plată sumei imputate. Restituirea cheltuielilor se face de către unitatea din care face parte persoana respectivă, pe baza dispoziției date de comandantul sau șeful acesteia ori de comisia care a soluționat cauza.

Art. 42

(1) Persoanele interesate care, din motive întemeiate, nu au făcut uz de căile de atac prevăzute la art. 30, 31 și 35 pot cere repunerea în termen în cel mult 15 zile de la încetarea cauzei care le-a împiedicat să uzeze de acele cai de atac.

(2) Cererea de repunere în termen se soluționează de comandantul sau șeful unității ori de comisia care nu a fost sesizată în termen.

Art. 43

În situația în care, după epuizarea acestor cai de atac, persoanele obligate la repararea prejudiciului în condițiile prezentei ordonanțe considera că au fost lezate într-un drept legitim se pot adresa instanței judecătorești competente, potrivit legii.

(...)

Art. 47

Când militarii sunt trecuți în rezerva sau în retragere, când contractul militarilor angajați încetează ori când personalul civil nu mai este încadrat în unități militare, unitățile militare care au în evidenta debite din imputații definitive, indiferent de valoarea lor, le transmit spre executare organelor financiare în raza cărora domiciliază debitorii. Confirmarea de către aceste organe a primirii titlului executoriu constituie actul pe baza căruia creanța se scade din evidenta contabilă a unității care a transmis titlul executoriu”.

D.C.C. nr. 649/2022

Prin Decizia nr. 649/2022, Curtea Constituțională, cu unanimitate de voturi, a **admis** excepția de neconstituționalitate și a constatat că sunt neconstituționale dispozițiile cuprinse în art. 25, art. 27-43 și art. 47 din O.G. nr. 121/1998 privind răspunderea materială a militarilor.

În esență,

Curtea a reținut că, potrivit jurisprudenței sale, în condițiile statului de drept, valoare consacrată prin art. 1 alin. (3) din Constituție, răspunderea patrimonială pentru daune se impune să se stabilească de către instanțele judecătorești, care, potrivit art. 124 alin. (1) din Constituție, înfăptuiesc justiția în numele legii.

Prin urmare, reglementarea competenței autorității pretins păgubite de a emite o decizie de imputare, precum și conferirea caracterului de titlu executoriu al acesteia, prevăzute de art. 25 din O.G. nr. 121/1998, sunt distonante în raport cu principiul statului de drept și al securității juridice, inducând arbitrarul, subiectivism și un caracter aleatoriu în desfășurarea raporturilor de muncă, ceea ce este contrar art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție. Având în vedere că procedura de angajare a răspunderii materiale a militarilor se grefează pe dispozițiile art. 25 din O.G. nr. 121/1998, Curtea a constatat, pentru aceleași motive, și neconstituționalitatea art. 27-43 și art. 47 din O.G. nr. 121/1998.

Totodată, Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 14, 15, 16, 19 și 20 din O.G. nr. 121/1998 privind răspunderea materială a militarilor, excepție ridicată de aceeași autoare în același dosar al aceleiași instanțe judecătorești.

**NECONSTITUȚIONALITATE - D.C.C. NR. 492/2022
(M. OF. NR. 106/07.02.2023): LEGEA PENTRU MODIFICAREA
ART. 56[^]1 DIN O.U.G. NR. 57/2007 PRIVIND REGIMUL
ARIILOR NATURALE PROTEJATE, CONSERVAREA
HABITATELOR NATURALE, A FLOREI ȘI FAUNEI SĂLBATICE**

De Redacția Pro Lege

Decizia CCR	Actul normativ	Sumar
D.C.C. nr. 492/2022 (M. Of. nr. 106 din data de 7 februarie 2023)	Legea pentru modificarea și completarea art. 56 [^] 1 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, în ansamblul său	Neconstituționalitate

În M. Of. nr. 106 din data de 7 februarie 2023 s-a publicat **Decizia nr. 492/2022** referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea art. 56[^]1 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, în ansamblul său.

Obiectul obiecției de neconstituționalitate

Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie *Legea pentru modificarea și completarea art. 56[^]1 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, în ansamblul său.*

D.C.C. nr. 492/2022

Prin Decizia nr. 492/2022, Curtea Constituțională *a admis* obiecția de neconstituționalitate și a constatat că **Legea pentru modificarea și completarea art. 56[^]1 din O.U.G. nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, în ansamblul său, este neconstituțională.**

**NECONSTITUȚIONALITATE PARȚIALĂ - D.C.C. NR. 561/2022
(M. OF. NR. 108/08.02.2023): SINTAGMA „SISTEMULUI PUBLIC
DE PENSII” DIN TITLUL LEGII NR. 8/2006 PRIVIND
INSTITUIREA INDEMNIZAȚIEI PENTRU PENSIONARII
SISTEMULUI PUBLIC DE PENSII**

De Redacția Pro Lege

Decizia CCR	Actul normativ	Sumar
D.C.C. nr. 561/2022 (M. Of. nr. 108 din data de 8 februarie 2023)	Sintagma „sistemului public de pensii” din titlul Legii nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică	Neconstituționalitate

În M. Of. nr. 108 din data de 8 februarie 2023 s-a publicat **Decizia nr. 561/2022 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „sistemului public de pensii” din titlul Legii nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, și din cuprinsul art. 1 alin. (1) din această lege, precum și a dispozițiilor art. 9 din aceeași lege și a celor ale art. 113 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.**

Obiectul obiecției de neconstituționalitate

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie **dispozițiile art. 9 din Legea nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică și cele ale art. 113 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice.**

Dispozițiile art. 1 alin. (1) și ale art. 9 din Legea nr. 8/2006, precum și ale art. 113 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 263/2010 au următorul cuprins:

- Art. 1 alin. (1) din Legea nr. 8/2006: „(1) Prezenta lege reglementează dreptul la o indemnizație lunară în beneficiul pensionarilor sistemului public de pensii, care sunt membri ai uniunilor de creatori legal constituite, recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică.”

- Art. 9 din Legea nr. 8/2006: „Prevederile referitoare la stabilirea, suspendarea, încetarea, plata pensiilor, răspunderea juridică și jurisdicția din domeniul pensiilor din sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale se aplică în mod corespunzător și indemnizației stabilite în condițiile prezentei legi.”

- Art. 113 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 263/2010: „(1) În sistemul public de pensii, plata pensiei încetează începând cu luna următoare celei în care a intervenit una dintre următoarele cauze: [...]

b) pensionarul nu mai îndeplinește condițiile legale în temeiul cărora i-a fost acordată pensia”.

D.C.C. nr. 561/2022

Prin Decizia nr. 561/2022, Curtea Constituțională *a admis* excepția de neconstituționalitate ridicată de I.T. în Dosarul nr. 528/104/2018 al Tribunalului Olt – Secția I civilă și de E.P.V. și de I.S. în dosarele nr. 23.822/3/2018 și nr. 1.008/93/2018 ale Curții de Apel București – Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale și a constatat că **sintagma „sistemului public de pensii” din titlul Legii nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, precum și din cuprinsul art. 1 alin. (1) din aceeași lege este neconstituțională.**

Totodată, *a respins*, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de I.T. în Dosarul nr. 528/104/2018 al Tribunalului Olt – Secția I civilă și a constatat că dispozițiile **art. 9 din Legea nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionarii sistemului public de pensii, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică, și ale art. 113 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice sunt constituționale**, în raport cu criticile formulate.